

Výsledky z dotazníku pro učitele

*Základní škola Campanus, Praha 4, Jírovcovo náměstí 1782
RED IZO: 600037452*

2. března 2021

výzkumný tým SCHOLA EMPIRICA

Magdaléna Klimešová¹ Jaromír Mazák Jan Netík Aleš Vomáčka Martina
Koutná Marek Havrda

¹Korespondenční autor. Kontakt: klimesova@scholaempirica.org

Anotace

Zpráva seznamuje čtenáře s výsledky šetření mezi učiteli v rámci projektu Eduzměna, u kterých jsme mapovali situaci v celé řadě oblastí. Šlo zejména o vnímání školního prostředí, sebehodnocení pedagogických dovedností a víru v dopady své práce, otázky seberozvoje, mentoringu a účinku zpětné vazby, vnímané autonomie a podpory ze strany vedení školy, komunikaci a spolupráci s různými aktéry, spokojenost s prací a potenciální pracovní stresory, vnímání odměny, prestiže pedagogické profese a školy jako celku. Zmíněné oblasti jsme mapovali pomocí online dotazníku, jehož sběr probíhal v rozmezí 7.–14. prosince 2020.

Obsah zprávy

Jak se zprávou pracovat	3
Výsledky	5
Základní údaje o respondentech	10
Příloha	13
Vizualizace položek dotazníku tvořících škály	13

Jak se zprávou pracovat

Jednotlivé položky dotazníku, z nichž velká část vychází z ověřených mezinárodních šetření typu TALIS či PISA, jsou sdružovány do tzv. škál (dimenzí) postihujících určité koncepty nebo oblasti. Položky se ptají na postoje respondentů, na to, jak danou otázku vnímají. Škály, které uvidíte na následujících stranách, ukazují vždy průměr z příslušných položek² (konkrétní znění je k vidění v příloze). Škály prezentujeme tak, že žádoucí je vždy vyšší bodový zisk (a to i u škály „Pracovní vytížení a stres“, jejíž původní bodování je pro jednotnost v tomto dotazníku „otočeno“). Podle mediánu³ získaných bodů také jednotlivé škály řadíme. Vizualizace všech položek dotazníku, které tvoří jednotlivé škály, jsou prezentovány v příloze.

Zpráva je sestavena s cílem poskytnout rychlý vhled. Tematické sekce, podle kterých byl dotazník členěn, jsou zde částečně potlačeny a snažíme se maximum informací prezentovat pokud možno v kompaktní grafické podobě. Ve zprávě využíváme dva typy grafů:

- **krabicový graf** (viz Graf č. 1 níže), který přehledně zobrazuje typické hodnoty – silnější linka vyznačuje medián, šedá, vyplněná část ohraničuje 50 % prostředních hodnot kolem mediánu (tj. mezi 25. a 75. percentilem, na obrázku jako IQR), horizontální úsečky pak poukazují na 1,5násobek tohoto rozpětí. Hodnoty mimo představují mimořádně odlehlá pozorování či extrémy (tvoří dohromady méně než 1 % dat). Samotné hodnoty jsou na ose „x“ (horizontální osa) a tato osa má vždy rozsah podle toho, kolik bodů je možné získat.

²Jednotlivým kategoriím odpovědí se přiřazují přirozená, po sobě jdoucí čísla. Např. „rozhodně nesouhlasím – rozhodně souhlasím“ se očíslová 1–4, a číslo tak vyjadřuje míru souhlasu.

³Pokud bychom seřadili výsledky jednotlivých učitelů podle počtu bodů v dané škále, pak medián označuje hodnotu právě uprostřed takové řady. Pokud je učitelů sudý počet, jde o průměr prostřední dvojice učitelů.

Graf 1: Popis krabicového grafu (σ značí směrodatnou odchylku, spodní část obrázku znázorňuje rozložení hodnot)

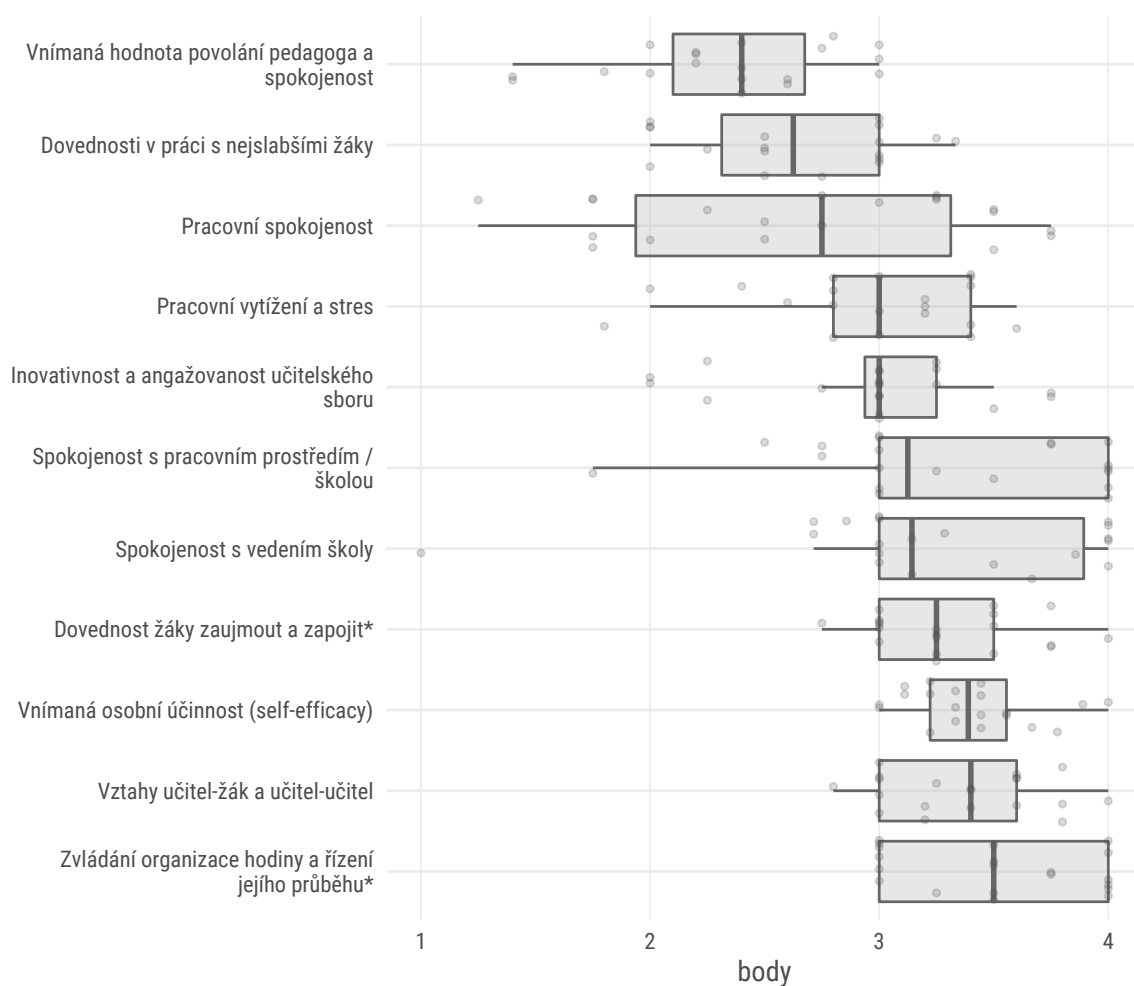

- **skládaný sloupcový graf** (viz Graf č. 4) vizualizuje podíl jednotlivých odpovědí pro jednotlivé položky dotazníku. Osa „x“ je tedy vyjádřena v procentech.

Výsledky

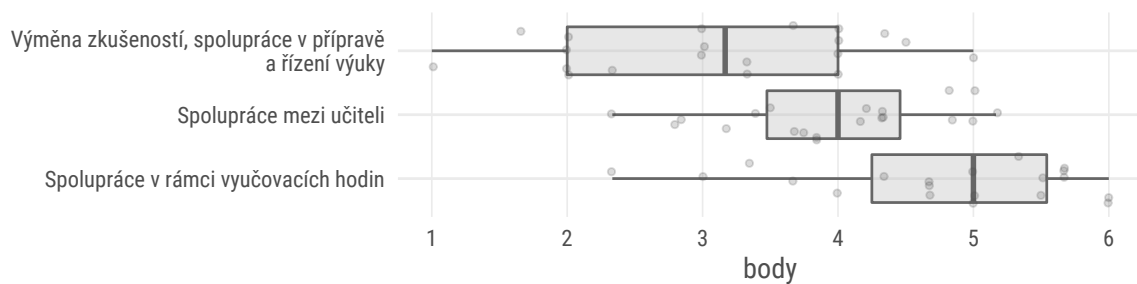
Níže prezentujeme výsledky odpovědí na otázky pro všechny škály s rozsahem 1–4 body s tím, že žádoucí je vždy vyšší bodový zisk.

Graf 2: Všechny škály s rozsahem 1–4 body

Pozn.: Hvězdička značí, že se jedná o dílčí škály odvozené z „Vnímané osobní účinnosti (self-efficacy)“

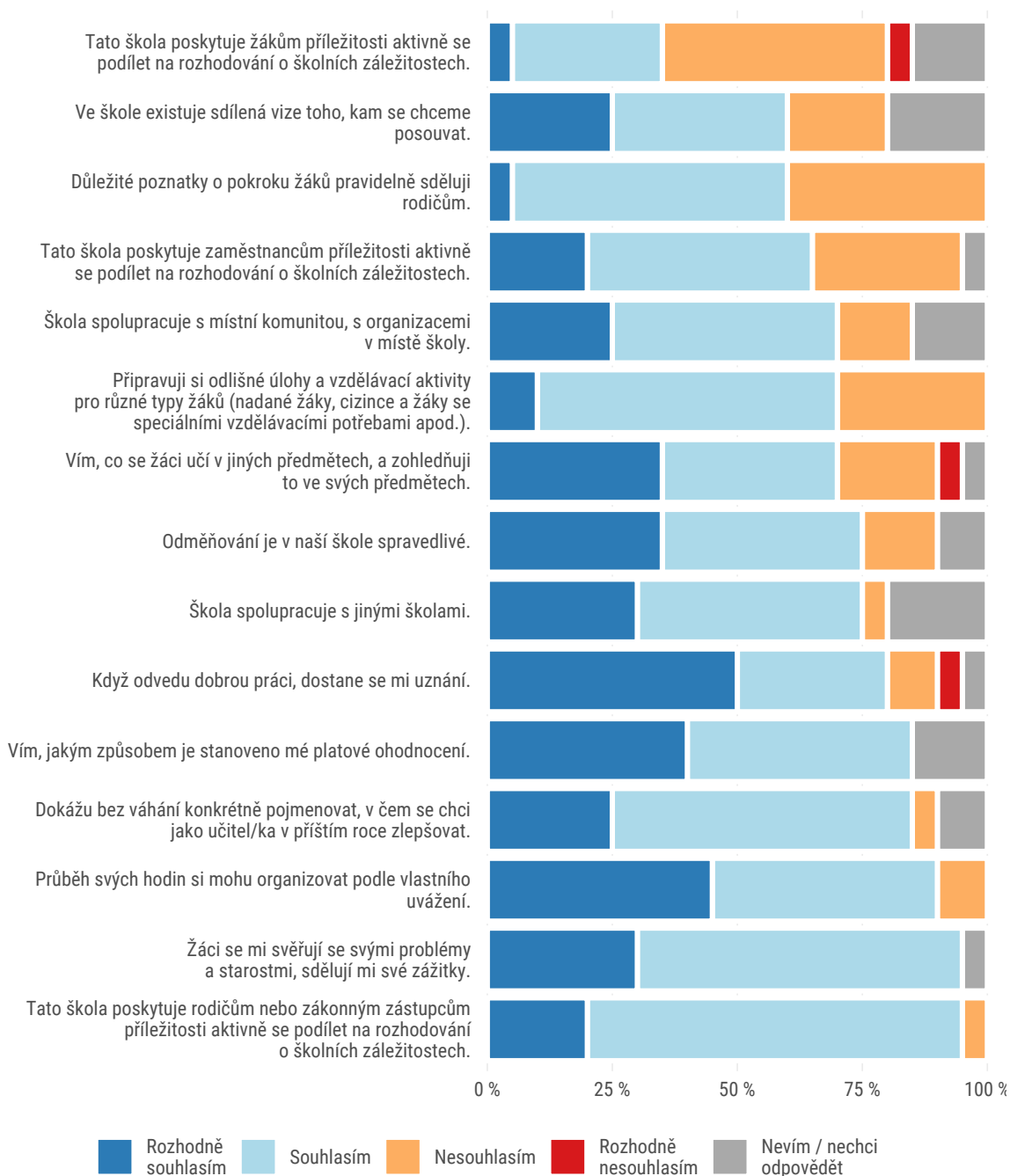
Graf 3: Spolupráce mezi učiteli (škály s rozsahem 1–6 bodů)

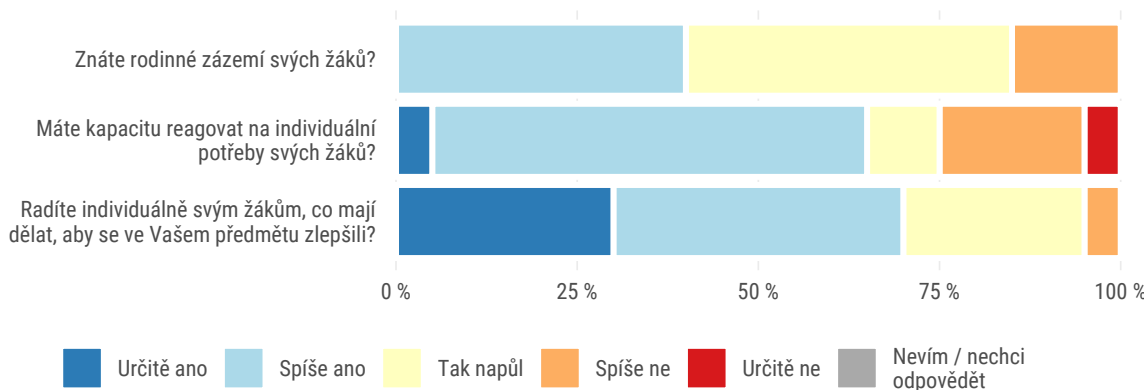
Pozn.: Souhrnná škála „Spolupráce mezi učiteli“ je průměrem zbylých dvou.

Následující grafy ukazují položky, které nenáleží do žádné škály, a tak je prezentujeme samostatně. Dělení do skupin vychází čistě z možností odpovědí (otázky mají stejnou legendu). Pro lepší orientaci řadíme položky podle součtu dvou nejvíce kladných možností.

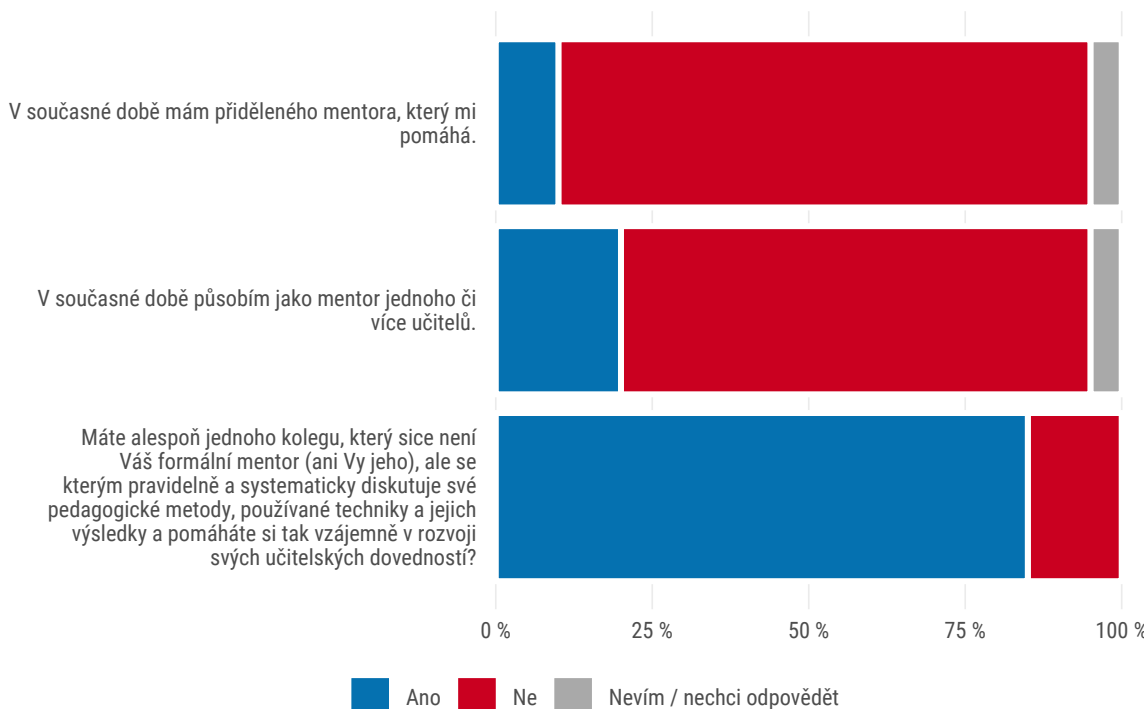
Graf 4: Položky vyjadřující míru souhlasu pomocí 4 kategorií

Graf 5: Položky vyjadřující míru souhlasu pomocí 5 kategorií

Graf 6: Formální i neformální mentorství

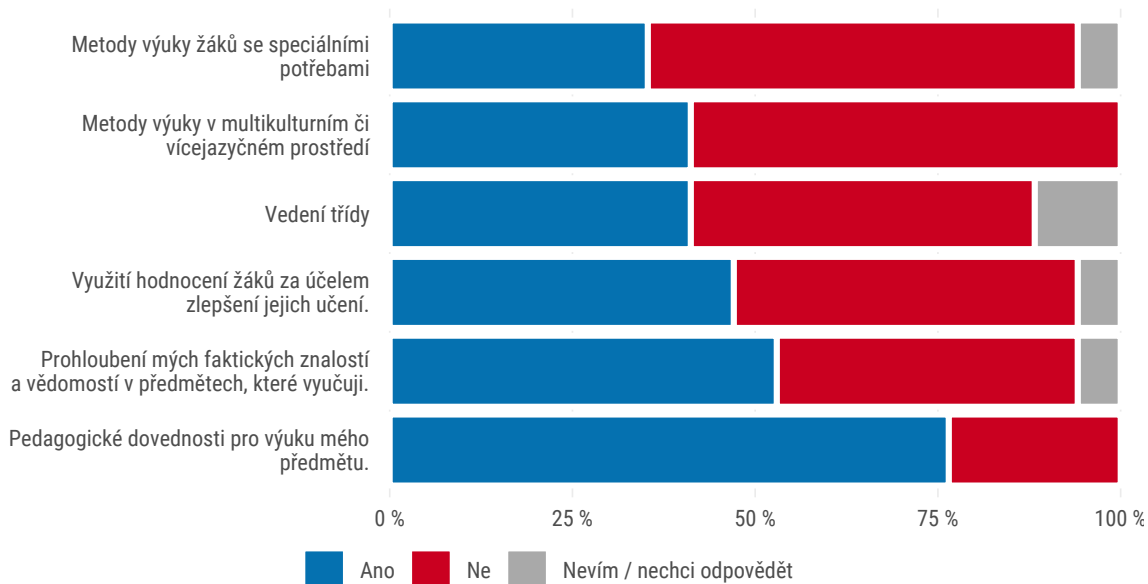

Graf 7: Účast na přednáškách, workshopech či jiných odborných akcích věnovaných profesnímu rozvoji z vlastního zájmu (nad rámec povinného vzdělávání) za minulé pololetí

Následující graf (č. 8) vizualizuje odpovědi 17 učitelů (85 %), kteří vnímají pozitivní dopad obdržené zpětné vazby na styl své výuky. Opak uvedli pouze 2 učitelé (10 %).

Graf 8: Vnímání pozitivního dopadu zpětné vazby na jednotlivé aspekty výuky

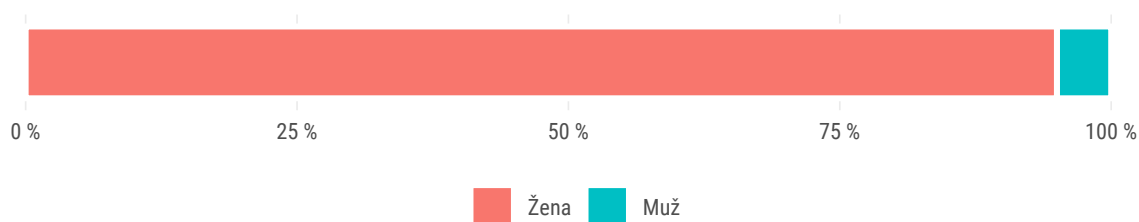
Základní údaje o respondentech

Tato sekce shrnuje základní, zejména sociodemografické údaje o učitelích, kteří dotazník vyplnili. Dále zachycuje jejich pedagogické zkušenosti, délku učitelského úvazku a zprostředkovaně také motivaci k volbě povolání (viz graf č. 11). Graf č. 15 odkazuje na skladbu vyučovaných předmětů, resp. jejich kategorií.

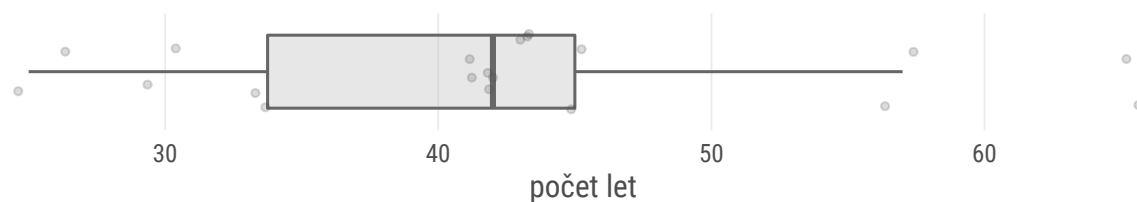
Ředitelé odeslali pozvánku k vyplnění dotazníku celkem NA učitelům a učitelkám. Z toho 30 dotazník otevřelo a 20 ho vyplněný odeslalo. Efektivní návratnost je tedy NA.

Běžný počet přeskočených nepovinných položek je 3, „únikových“ voleb typu „Nevím / nechci odpovědět“ pak učitelé běžně využívali 2,5krát. 1 učitel/é tuto možnost volil/i mimořádně často – nejvíce 17krát.

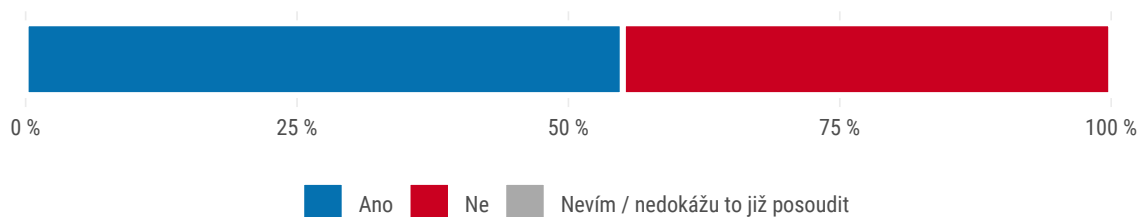
Graf 9: Zastoupení pohlaví

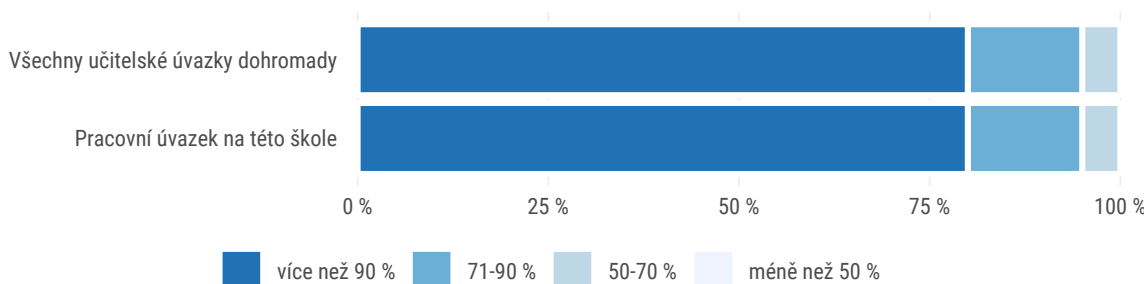
Graf 10: Věk

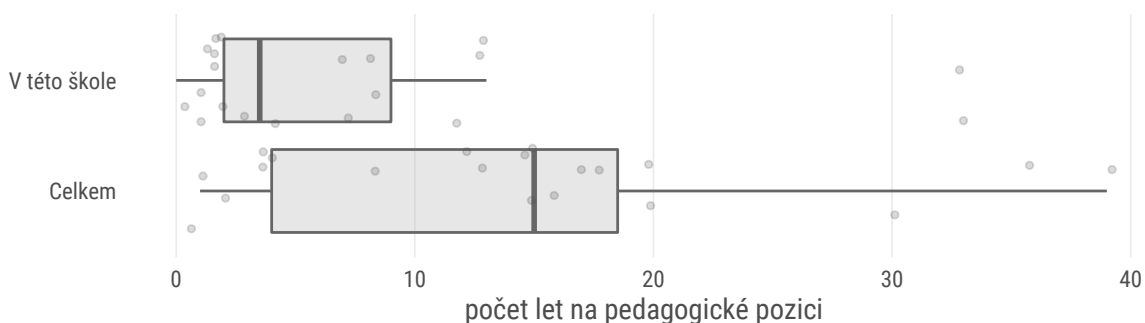
Graf 11: Učitelská profese jako první kariérní volba

Graf 12: Současné pracovní úvazky na pozici učitele

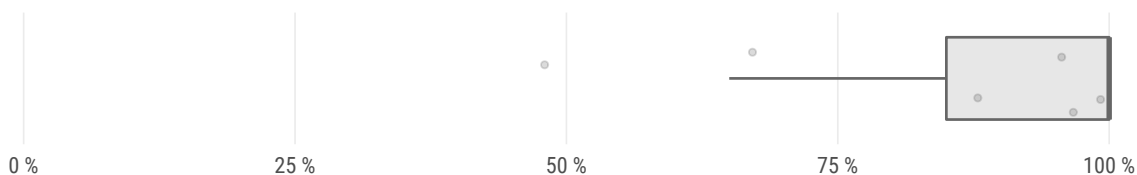

Graf 13: Pracovní zkušenosti

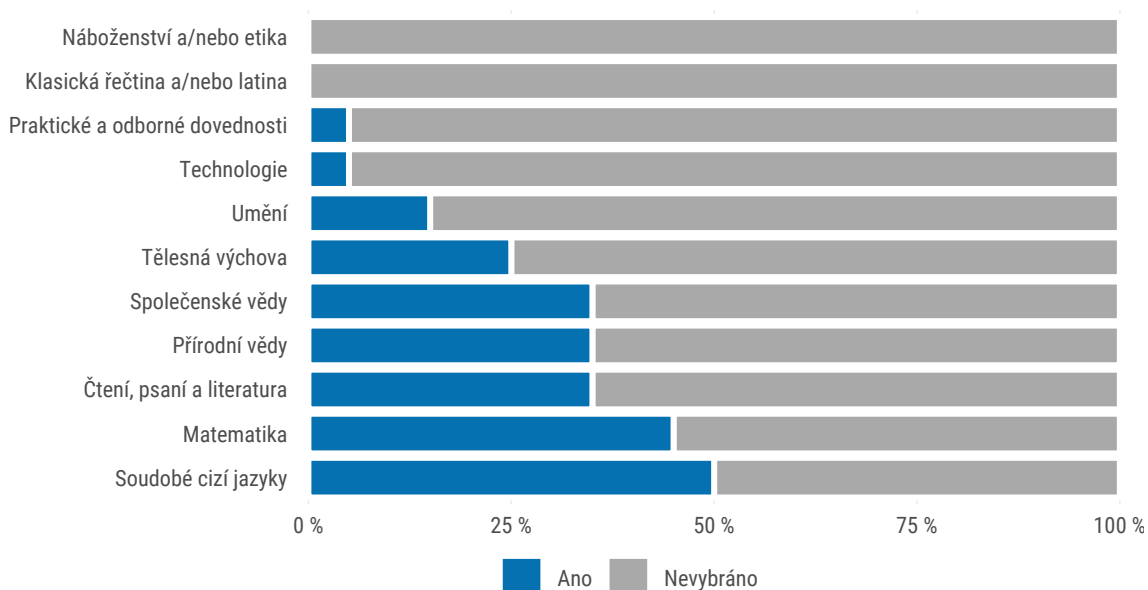

Celkem 11 (tj. cca 55 %) učitelů nebo učitelek vyučuje výhradně na 2. stupni. Následující graf tedy ukazuje procento výuky na 1. stupni reportované *zbývajících učiteli*. Bod na úrovni 75 % znamená, že daný učitel vyučuje 75 % času na prvním stupni a 25 % na stupni druhém.

Graf 14: Podíl výuky na prvním stupni

Graf 15: Počty pedagogů vyučujících jednotlivé kategorie předmětů

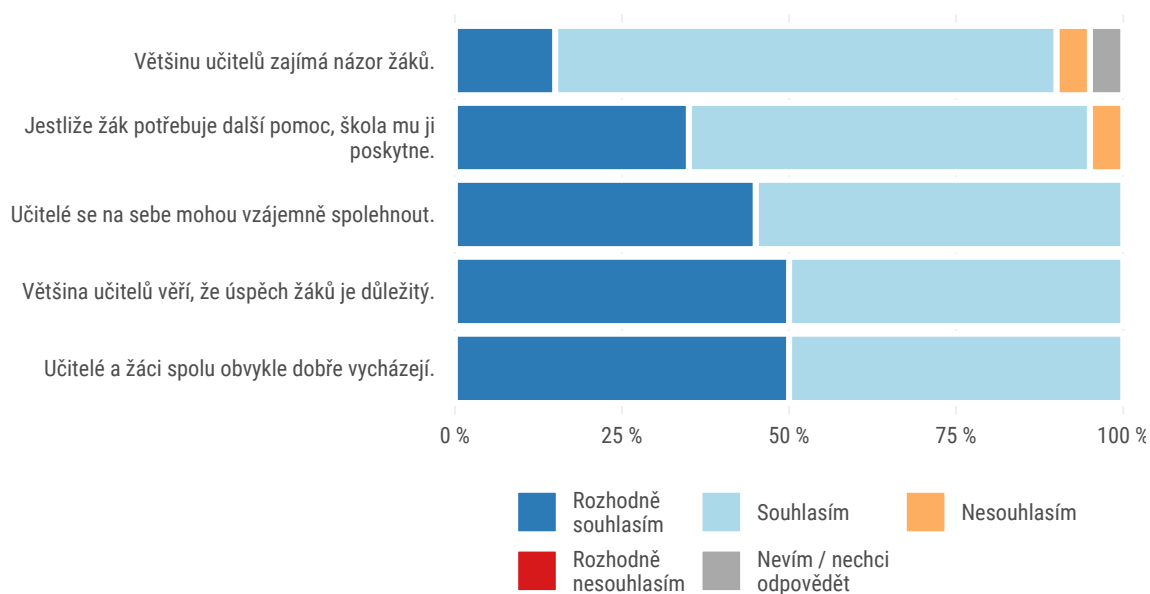
Učitelé mají na starosti výuku různých předmětů, které vyobrazujeme v 11 kategoriích, jak je běžné v mezinárodních šetření typu PISA či TALIS. Modrá výplň ukazuje počet učitelů, kteří předmět či kategorii vyučují nebo vyučovali v tomto nebo předchozím školním roce. Platí, že jeden učitel může vyučovat více předmětů.

Příloha

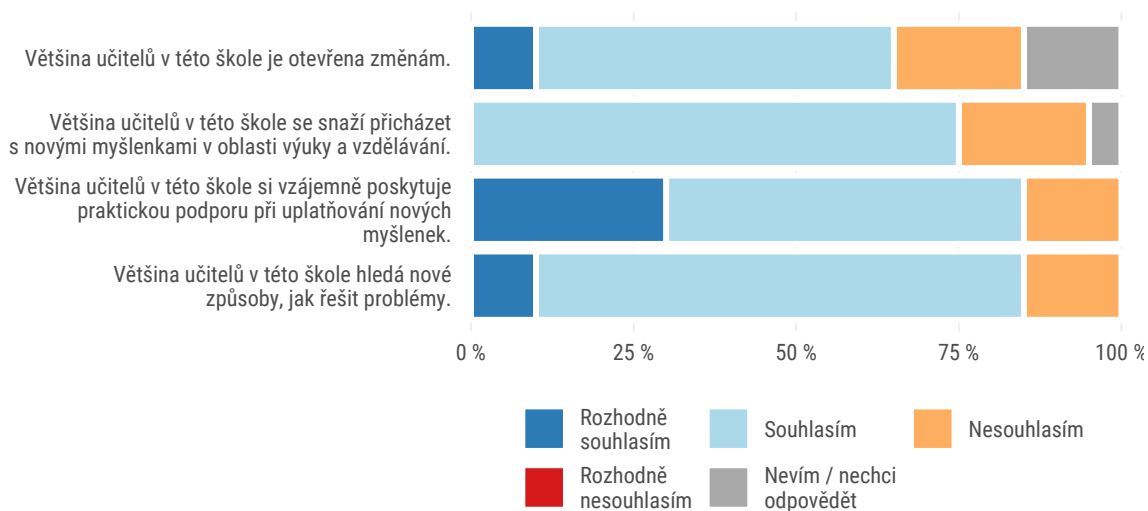
Vizualizace položek dotazníku tvořících škály

Škály, které jste viděli na začátku zprávy, sestávají vždy z několika položek, na které se odpovídá stejným způsobem (např. míra souhlasu). V následující příloze si můžete podrobně prohlédnout, z jakých konkrétních otázek daná škála vychází a jak na ní učitelky a učitelé ve vaší škole odpovídali.

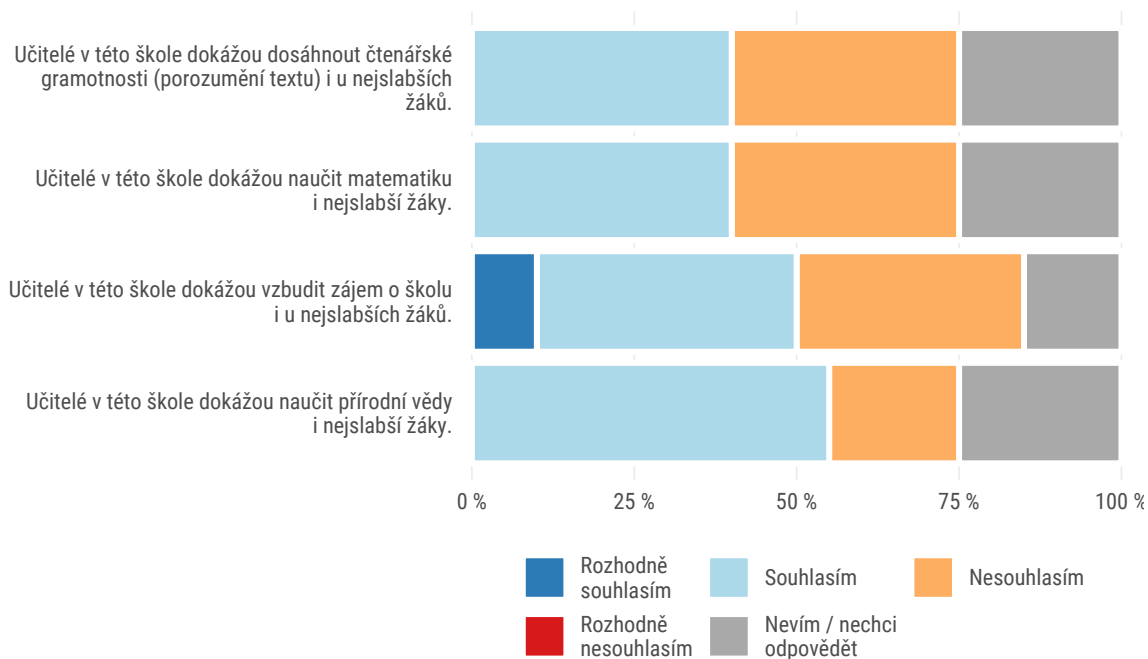
Graf 16: Vztahy učitel-žák a učitel-učitel

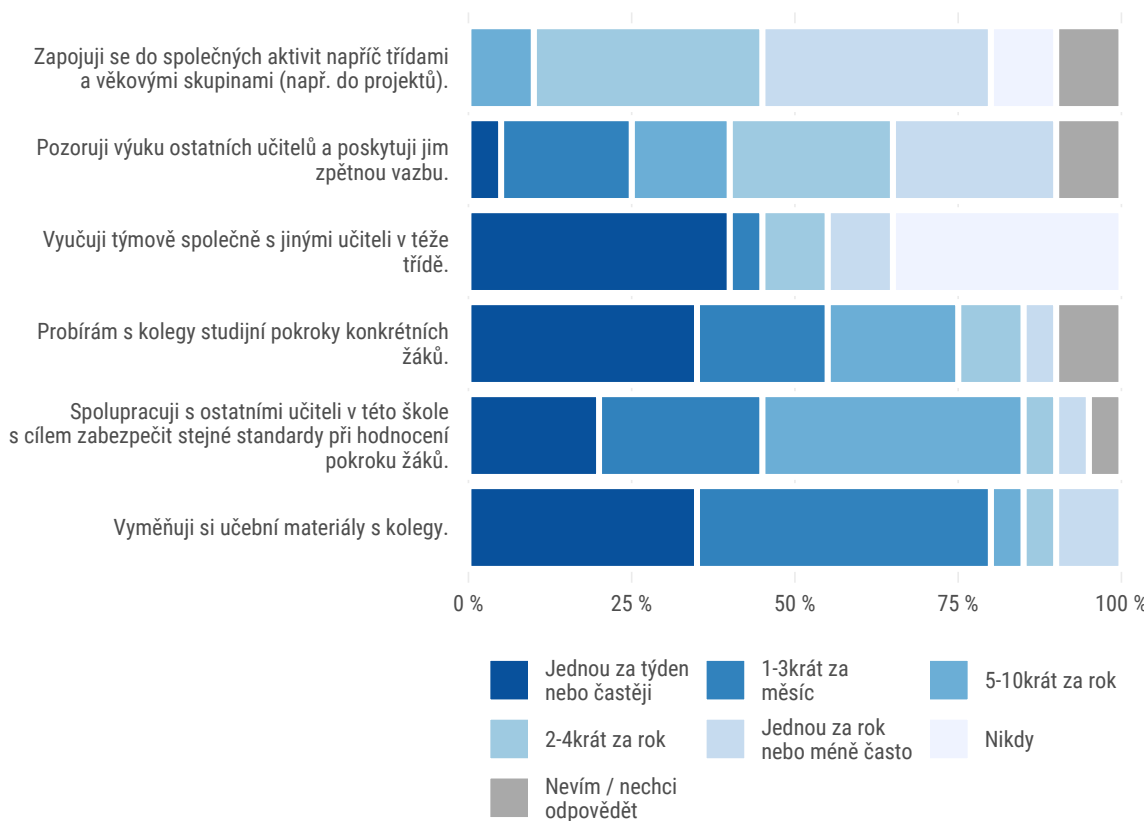
Graf 17: Inovativnost a angažovanost učitelského sboru

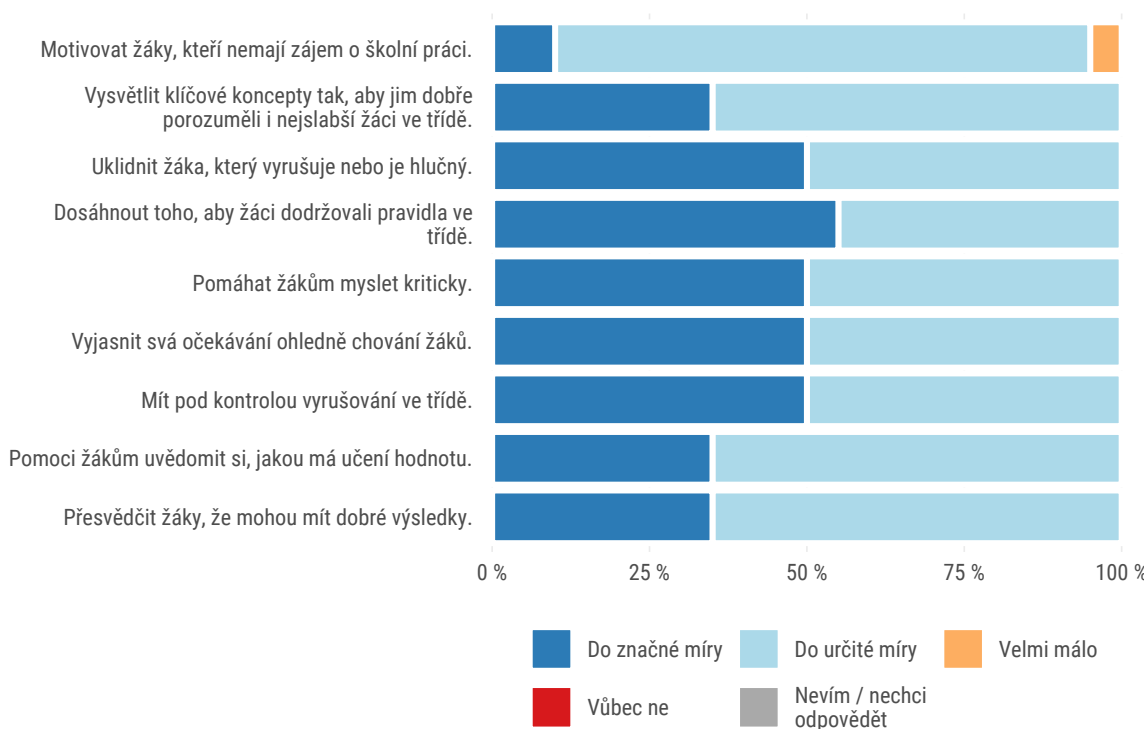
Graf 18: Dovednosti v práci s nejslabšími žáky

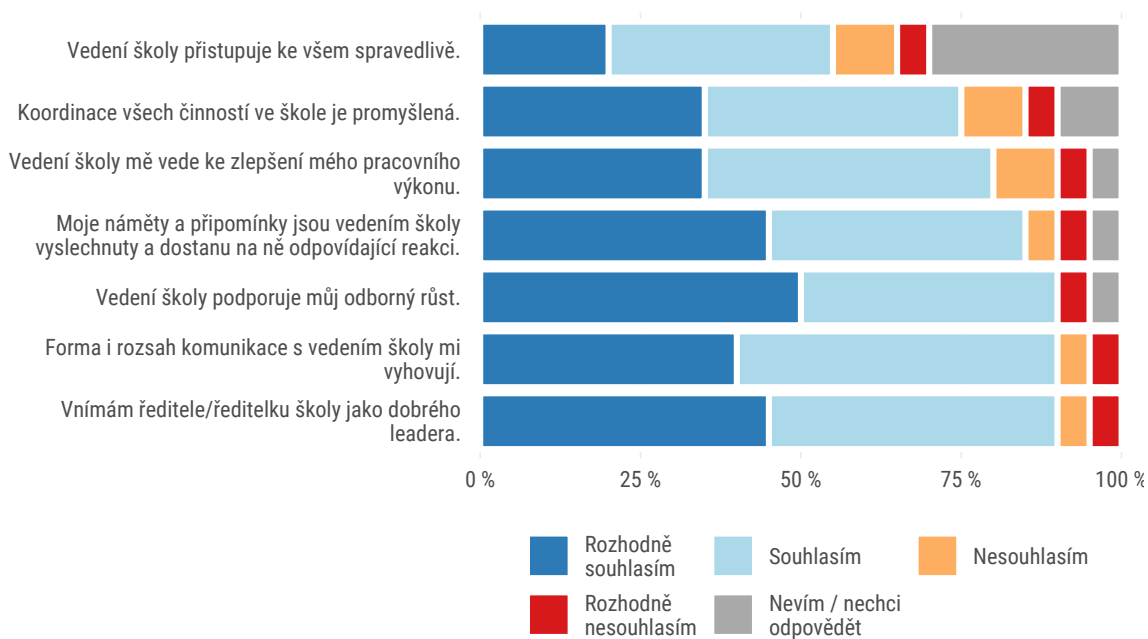
Graf 19: Spolupráce mezi učiteli

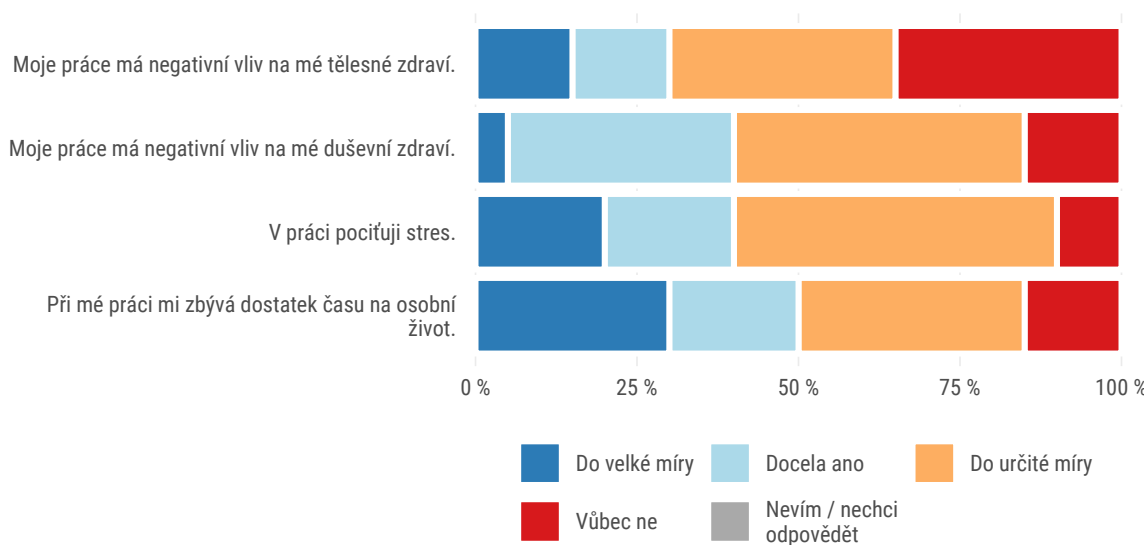
Graf 20: Vnímaná osobní účinnost (self-efficacy)

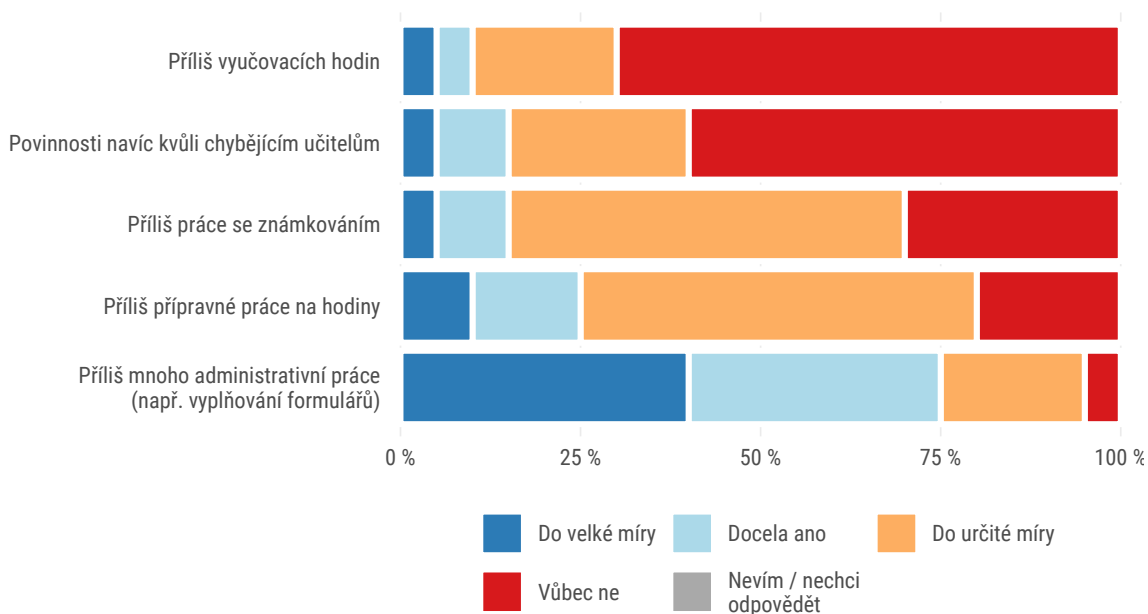
Graf 21: Spokojenost s vedením školy

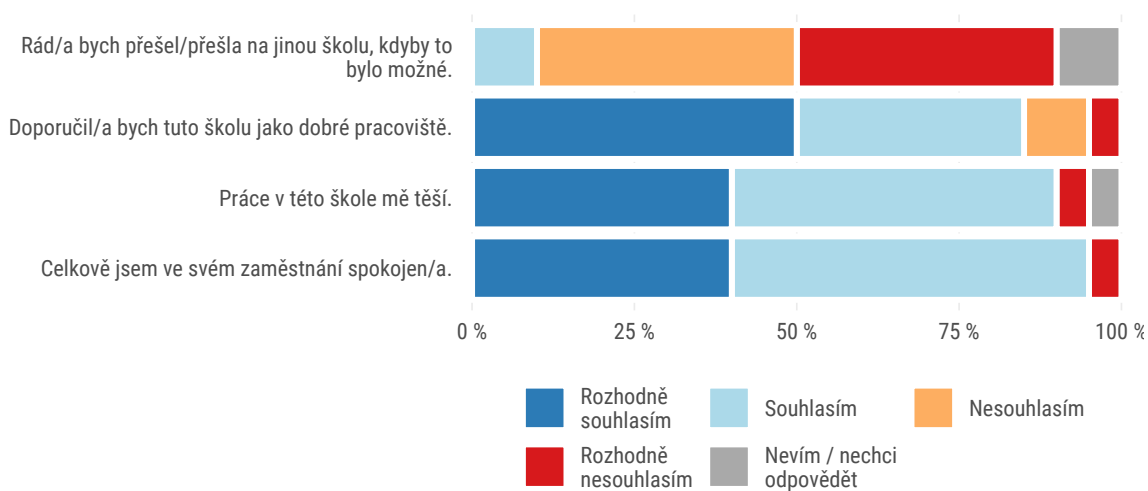
Graf 22: Pracovní spokojenost

Graf 23: Pracovní vytížení a stres

Graf 24: Spokojenost s pracovním prostředím / školou

Graf 25: Vnímaná hodnota povolání pedagoga a spokojenost

